

Lucian Blaga:

Paradis în destrămare

Portarul înaripat mai ține întins
un cotor de spadă fără de flăcări.
Nu se luptă cu nimeni,
dar se simte învins.
Pretutindeni pe pajiști și pe ogor
serafimi cu părul nins
însetează după adevăr,
dar apele din fântâni
refuză gălețile lor.
Arând fără îndemn
cu pluguri de lemn
arhanghelii se plâng

de greutatea aripelor.
Trece printre sori vecini
porumbelul sfântului duh,
cu pliscul stinge cele din urmă lumini.

Noaptea îngerii goi
zgribulind se culcă în fân:
vai mie, vai ție,
păianjeni mulți au umplut apa vie,
odată vor putrezi și îngerii sub glie,
țărâna va seca poveștile
din trupul trist.

Poezia face parte din volumul *Laudă somnului*(1929), volum, care se impune printr-o originalitate incontestabilă. Poezia aparținând acestui volum prezintă un univers în destrămare cufundat într-o stare hipnotică. Imaginea acestui univers în destrămare este surprins foarte bine în versuri:

pretutindeni e o tristețe, e o negare, e un sfârșit

Poetul tratează într-o manieră personală o serie de mituri biblice, în acest sens este semnificativă mărturisirea sa: *E adevărat că în poezia mea sunt frecvente și motive mitice, chiar teologice. Dar de aceste elemente uzez în chipul cel mai liber, ca mijloace de expresie poetică. Motivele nu sunt tratate dogmatic. Le folosesc în sens totdeauna creator, liber, le modific și le amplific după necesități. Născocesc motive mitice la fiecare pas fiindcă fără o gândire mitică nu ia ființă, din păcate sau din fericire, nici o poezie.*

Blaga prelucrează creator, liber, mitul genezei, mitul cristic, mitul învierii morților, mitul sfântului Ioan, mitul sfântului Gheorghe. Unul dintre miturile fundamentale este Paradisul. În concepția poetului, după izgonirea din Paradis divinul sacru s-a retras din lume, rupându-se definitiv legătura cu omul.

Punctul de plecare este un motiv biblic: *și izgonind pe Adam l-a așezat în preajma raiului celui din Eden și a pus heruvimi și sabie de flăcări vâlvâitoare să păzească drumul spre pomul vieții (Facerea)*

Pre lucrând liber acest motiv biblic, Blaga crează imaginea unei lumi moderne, a păcatelor, a unei lumi în destrămare, din care divinul și sacrul lipsesc cu desăvârșire. Poetul procedează la o desacralizare a simbolurilor creștine. Astfel îngerul de la poarta Paradisului numai ține în mână decât un cotor de spadă fără de flăcări:

*Portarul înaripat mai ține întins
un cotor de spadă fără de flăcări.*

Deci sabia de flăcări vâlvâitoare din Biblie devine la Blaga *cotor de spadă*, sugerând pierderea sacralității. Portarul înaripat devine un paznic inutil al unui tărâm, care și-a pierdut

atributele esențiale. Peste tot dominește o tristețe metafizică, o dezolare, un sentiment al inutilității:

*Nu se luptă cu nimeni,
dar se simte învins.*

Blaga procedează la o umanizare, la o tratare în manieră profană a figurației biblice. Astfel serafimi, *cu părul nins* însetează după adevăr; arhanghelii ară cu pluguri de lemn, plângându-se de greutatea aripelor; porumbelul sfântului duh stinge cele din urmă lumini; îngerii goi se culcă în fân, zgribulind de frig:

*Pretutindeni pe pajiști și pe ogor
serafimi cu părul nins
însetează după adevăr,
dar apele din fântâni
refuză gălețile lor.
Arând fără îndemn
cu pluguri de lemn
arhanghelii se plâng
de greutatea aripelor.
Trece printre sori vecini
porumbelul sfântului duh,
cu pliscul stinge cele din urmă lumini.
Noaptea îngerii goi
zgribulind se culcă în fân*

Și în această poezie se întâlnește simbolul fântânii, care sugerează adevăruri fundamentale, care se refuză cunoașterea, de exemplu:

*dar apele din fântâni
refuză gălețile lor.*

Apa vie, care ar putea dezvălui omului taina de dincolo, refuză omului această dezvăluire și anunță momentul dramatic, inevitabil, când sacrul, divinul, se vor retrage definitiv din lume:

*vai mie, vai ție,
păianjeni mulți au umplut apa vie,
odată vor putrezi și îngerii sub glie,
țărâna va seca poveștile
din trupul trist.*

Ultima parte a poeziei exprimă moartea mitului, a fanteziei, a imaginației. Sensul fundamental al poeziei este că lumea modernă, desacralizată, demitizată, nu mai înțelege glasul de sus, glasul divinității. Tristețea, dizolarea sunt determinate de sentimentul retragerii divinului din lume.

Din punct de vedere stilistic poezia se remarcă prin simplitate; metaforic poetul sugerează destrămarea mitului despre Paradis, dar și destrămarea lumii pentru că pierderea credinței transformă lumea, pământul într-un *trup trist*. Sentimentul de tristețe provine deci din conștientizarea ruperii de cosmic, de divin.

Întregul discurs liric este alcătuit din două sfere conceptuale.

Prima, alcătuită din elemente, care sugerează paradisiacul: portarul înaripat, serafimi, arhangheli, îngerii, porumbelul sfântului duh, apa vie; în cealaltă sferă conceptuală intră toate determinările care sugerează destrămarea Paradisului: cotorul de spadă fără de flăcări, părul nins, îngerii goi zgribulind, greutatea aripelor.

Invocația *vai mie, vai ție* actualizează criza. Discursul liric se alcătuieste, crește din secvențe disparate, dar care în final alcătuiesc un tot unitar, oferind imaginea lumii moderne, care a pierdut contactul cu sacrul, miticul, divinul.

www.referateok.ro – cele mai ok referate